

- Mày có người yêu chưa?
- Chưa,
- Tại sao không kiếm đi? Tuyệt!

Thế là cu cậu bắt đầu chú-ý vào cuộc đời tình-ái, nhưng kết một nối, con gái cùng lứa tuổi, cùng lớp thì lớn quá, mấy ông thầy, mấy ông đàn anh chộp hết rồi, quay đi quay lại, nghĩ vẫn nghĩ vợ, cu cậu chẳng biết làm sao kiếm cho được một tình yêu; may quá, có một cô bé gần nhà học đệ ngũ, đệ lục gì đó tại Trường Trưng-Vương, ngày ngày vẫn chạy sang vòi kẹo, cô bé cũng mồm-mím và dễ-thường, thói cũng đành, ít ra là cũng quen được với một "người con gái" để bắt đầu "xây-dựng chuyện tình", bên ra khoe với bạn:

- Tao mới quen một em ở TV,
- Đẹp không?
- Dễ thương lắm,
- Mày thấy thế nào?
- Ở...đ., mày nói đúng quá, tuyệt!

Rồi gia-đình cô bé dời đi Dalat, cô bé vào học Trường Bùi Thị Xuân, hôm chia tay cu cậu cũng thấy buồn, cũng thấy thâm-thiá cứ như trong tiểu-thuyết của bà Tung Long vậy.

- Nhớ viết thư cho anh địa-chỉ, anh sẽ gửi.... kẹo cho.

Sao mà ngọt thế, ngọt cứ như kẹo vậy. Rồi đến khi vào học Trường Công Chánh dù đã là sinh-viên, nghĩa là đã tự cho làm người lớn, nhưng chẳng biết làm gì hơn là tiếp-tục nhìn quà sáng lấy tiền gửi thư, gửi kẹo cho "người tình bé nhỏ" (gọi đại như vậy cho cơ ve-mơ-mộng), thư tình gửi đi thì: "... tháng trước anh không gửi kẹo lên cho em vì anh lơ-ăn thịt bò khô hết tiền, đồ xi-ngẫu bò viên thì thua quá sa..." Thư tình gửi lại thì: "... gói kẹo anh gửi cho T. bị tháng em ăn vụng hết rồi, bữa nào anh gửi lên cho em gói khác nhé..."

... Rồi đến một ngày, cô bé viết thư không thấy vòi kẹo nữa: "... Viết thư cho anh mà chẳng biết viết gì nên kể chuyện mấy đứa bạn trong lớp cho anh nghe, tụi bạn em vui lắm, chúng ăn quà như ranh...". Thế là "người tình bé nhỏ" cũng đã lớn rồi, Đệ Tứ, Đệ Tam rồi chứ bộ, cuộc tình xây-dựng đã bắt đầu trở bông rồi đấy, bên đổi cách viết thư, thay vì thường mở đầu với ba chữ "T. thân mến" nay được đổi lại là "T. thường yêu" và bắt đầu nói bóng nói gió, nói xa nói xôi: "... Hôm qua đọc quyển ca-dao thấy có nhiều câu hay quá, để anh chép lại cho em vài câu:

Con chim se sẻ nó để cột đình,
Bà ngoại sinh má, má sinh mình em biết hay không?

Hay:

Cơm ăn hai chén lưng-lưng,
Nước uống cầm chừng để bụng thường em.

Cái câu sau này anh thích nhất đó T., em biết tại sao không? Đó em đoán ra đây...". Thư viết đã dài hơn vì có thêm nhiều chuyện để viết và cuối thư còn dám chấm dứt bằng chữ "H. em" dù chỉ là chữ H. viết tắt.

Tuần sau nhận được thư trả lời:

"Sao tự-nhiên anh viết thư kỳ thế, làm em ngỡ ngàng quá chừng, sợ đọc ngoài nhà có người nhìn thấy, em phải đem vào cầu tiêu đọc cho kín...".

Kỷ-niệm là như thế đấy, mối tình đầu của tôi là như thế đấy, thư tình mà đem vào cầu tiêu đọc thì còn gì "mùi" bằng..., nhưng mà thôi, chuyện tình của tôi thì xin thú thật nó lang-bang vô cùng, kể ra thì lại sợ các bà chị cho là không đúng-đắn, ngăn-cầm các ông chồng không cho giao-thiếp với tôi nữa, "kéo lây" như vậy thì buồn chết, đành thôi và xin chấm dứt, giấy cũng hết rồi.

nhớ thầy

LE THANH TRANG

(Kính dâng Quý Thầy Phạm Hữu Vĩnh, Tạ Huyền, Trần Mộng Châu, Nguyễn Kim Quyển và Quý Thầy khác của Trường Cao-Đẳng Công-Chánh Việt-Nam).

Doctor of Philosophy... TRANG THANH LE!

Nghe gọi đến tên, cổ tôi nghẹn ngào, nước mắt tràn khỏi mi! Tôi ở đây mà tưởng chừng như trong giấc mộng! Tôi tiến lên sân-khâu, quay lại nhìn xuống khán-giá, trong khi Ban Giáo-sứ đứng dậy đón chào Tân Ph.D.. Tôi nghiêng mình để giáo-sù choàng khăn biểu-hiệu Ph.D qua cổ, vừa lúc đó trán, phác tay nôi lên vang dậy hội-trường. Tất cả gia-đình tôi và gia-đình các AH ở New Orleans đều có mặt (Tăng, Bành, Ân Lớn, Ân Nhỏ,...) để ủng-hộ gã nhà. Ngoài ra cũng có một số đồng thân-hữu Việt-Mỹ khác đến chứng kiến. Thật là cảm-động, mắt tôi hoa lên, tai tôi nghe lũng bưng, cuộc đời thật như giấc chiêm-bao!

Mau quá, nhớ lại mỗi ngày nào đây tôi xách cặp đi thi vô năm thứ nhất Trg CĐCC. Trong lịch-sử của Trường, chỉ có duy-nhất Khóa Đặc-Biệt (Promotion Speciale) này mà thôi. Cho tới bây giờ tôi cũng không hiểu được tại sao có kỳ thi đặc-biệt này thu-nhận sinh-viên có tú-tài toán thi vô luôn năm thứ nhất mà khởi qua lớp Dự-bị. 30 mạng được tuyển. Sau khi đi học rồi mới nghe tin đồn : chết cha, khóa tại mình ra sẽ đi Công-binh hết! Nhưng đã lỡ "vô" rồi nên đành tiếp-tục học. Năm tôi mới vô học thì trường còn dạy tại Trung-tâm thực-nghiệp đường Hồng-Thập-Tự. Đến năm thứ 2 trường mới dời về Phú-Thọ. Lúc đó Trường CĐ CC cũng chưa cất xong, các trường Hàng-Hải và Điện thì chưa có. Sau đây tôi xin được phép ghi lại những kỷ-niệm về Trg CĐCC như sau :

Trước hết phải kể đến Thầy Tú, thủ -Ký của Trường rất lâu năm. Điểm đặc-

biệt của Thầy Tú là giới-thiệu giáo-sù với sinh-viên. Thầy Tú nói như cái máy: "Au nom du Directeur, j'ai l'honneur de vous presenter Monsieur....."

Thầy Thiêm và Thầy Breton dạy "Lever Topographique". Cứ vòng quanh đường Cường-Đé, Gia-long, Lê Thánh Tôn, Grall mà đo. Thường thì sinh-viên nhấm máy giọc đường Cường-Đé lâu hơn vì có các cô nhân-viên Sơ-Ba-xon đi tới đi lui. Lúc đó thầy Thiêm có cô con gái đi học bên Tây, mới lớp 6ème. Thầy thường đem thư ra đọc cho sinh-viên nghe và thầy có vẻ phục tài viết Fran-gais của cô con gái cứng lắm. Thầy Breton thì có tật khi nói chuyện thì nước miếng cứ phun vào mặt sinh-viên.

Thầy Phạm Minh Dương dạy Chemin de Fer. Lúc đó Thầy bên Tây mới về, lúc nào cũng "le" lắm.

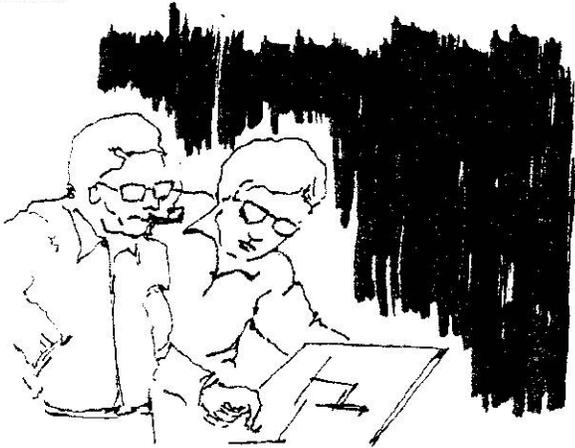
Thầy Cường dạy Français, thầy đọc trang giảng đại hải chép không kịp.

Thầy Sách dạy Géometrie Descriptive. Thầy nói rất nhỏ, nhiều khi không nghe được gì hết. Thầy rất nghiêm, trg suốt thời-gian tôi biết thầy ở trường không thấy Thầy cười lần nào thứ coi, dù chỉ là mỉm chi.

Thầy Tạ Huyền dạy Cubature des Terrasses et Mouvement des terres. Thầy thường mặc quần dài trắng, áo tay ngắn trông trông rất "sport", thầy hay chấp tay sau lưng đi tới đi lui trong khi học trò vẽ profil en long và tính remblai và deblai và khoảng cách cho xe "bô-ệt" đi đổ đất, toát mồ hôi.

Thầy Phạm Hữu Vĩnh dạy Méthodes de Construction. Thầy lúc nào cũng "Bon Papa".

Thầy Quyên dẫn đi Chantiers. Vì "nghề của chàng" là Thường-cảng nên thầy thường dẫn sinh-viên đi xem công-tác ở Thường-cảng Saigon. Hồi xưa nghe nói thầy có tài đờn và ca cải-lương hay lắm. Thầy Quyên cũng đã làm "Bầu" cho đội bóng tròn Thường-cảng Saigon rất lâu năm và cũng dẫn đi đá ngoại quốc nhiều lần.

Thầy Trần Mộng Châu và Thầy Đuờc "Giò" dạy Dessin Graphique. Thầy Châu hiền như Bụt, ăn nói chậm rãi. Máu vẽ ra rồi, giải-thích xong xuôi là thầy an tọa, sinh-viên làm gì thì làm, đưa nào hỏi thì thầy trả lời, không thì thôi vẽ tành thầy ít nói.

Thầy Thiện và Thầy Tài dạy Architecture. Thầy Tài rất khó tánh, thầy mà "ghim" đưa nào rồi thì đưa đó khó sống.

Thầy Ngô Quang Lý Bác-sĩ Y -Khoa dạy Hygiène. Không hiểu trường muốn dạy hygiène về phùng-diện gì trong nghề Công-chánh, chú Thầy Lý thì chuyên dạy về maladie vénérienne. Chắc thầy cô ý dẫn mặt máy "Xê Xê" nên cần-thần sau khi ra trường. Tôi còn nhớ bốn câu thơ này thầy Lý đã nói:

"Bình-minh nhất chung trà
Bán dạ tam bôi tửu
Bát nhứt dâm nhứt độ
Lương ý bắt đáo gia "

(Xin phép được giải nghĩa đui như sau:
Sáng sớm uống một tách trà
Nửa đêm uống ba ly rượu
Tám ngày "trả bài" một lần
Không khi nào cần bác-sĩ tới nhà

Tuy lỗi thầy thì hay như vậy, nhưng máy trở thì quý quá. . Nguyễn Xuân Phưởng (Có lẽ nay đã vui mình dưới biển sâu với gia-đình vì đã vượt biển lâu rồi mà không thấy tới đâu hết) Có tiếng là phá nhất khoa, đã sửa lại hai câu trên như sau:

Nhất nhất dâm bát độ
Lương-y trực tại gia
(Một ngày "trả bài" 8 lần thì phải có bác-sĩ trực sẵn tại nhà)

Thầy Trần Văn Bạch dạy Hydraulique Agricole. Thầy thích nói chuyện đờn cho sinh-viên nghe. Cuối năm Thầy đưa một xấp ronéo đây chứng một tất, không có đưa nào gạo nổi. Thầy không nhớ tên ai hết, thường thường Thầy gọi "Xứ Ấy" mà thôi. Lúc sinh thời, Thầy đã sưu-tâm để viết cuốn Danh-từ chuyên-môn, nhưng khg biết Thầy đã xong chưa và nêu chưa có anh em nào tiếp-tục công-tác rất huých của Thầy không.

Một Cô Người Mỹ dạy Anglais (Không nhớ tên, bạn nào nhớ xin nhắc dùm). Cô này mặt jupe ngắn mà cứ ngồi ngay trên bàn chủ không chịu ngồi ghế. Vì vậy mà đến giờ Anglais, viết chỉ viết mục cứ rớt lộp độp xuống sàn để anh em cúi xuống lượm (Nhất là Huỳnh Văn Ân) .

Thầy Ngọc và Thầy Khương dạy về luật "Điền-Địa"

Thầy Chiêu dạy Béton Armé.

Thầy Đẩu dạy Droit Administratif và Economie.

Thầy Joitel dạy Ponts.

Thầy Lục Văn Sáu dạy Travaux Maritimes.

Thầy Phan Ngọc Phưởng và Thầy Lượ dạy Maths.

Thầy Trần Văn Minh dạy Géologie cùng với một Frère Tây , Không nhớ tên.

Thầy Nhưỡng dạy Electricité, lúc đó Thầy mới vẽ trông còn trẻ mần.

Thầy Nhấn dạy Hydraulique Générale.

Thầy Marquetti và Thầy Oanh dạy Résistance des Matériaux. Thầy Oanh cho nhiều exercices mà hoài không ra.

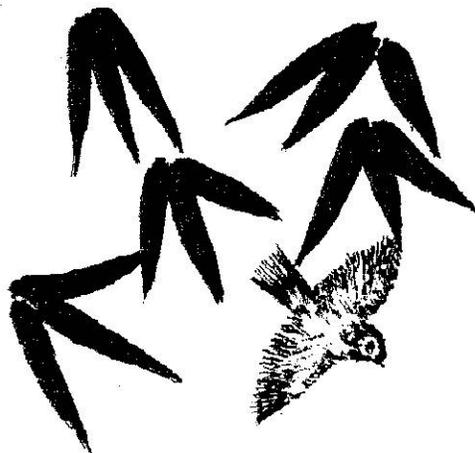
Thầy Vaudiau dạy Routes và Mecani-que des Sols.

Và có thể còn có các Thầy khác mà tôi không nhớ tên.

Đến năm 1959, ra trường, tôi được đưa về làm với Nha Tổng-Giám-Đốc Công-Chánh (Ô. Nguyễn Văn Dinh TGD), sau đó được cải danh là Tổng Nha Kiều-Lộ (Ô. Bùi Hữu Tuấn TGD) và cuối cùng là Tổng Cuộc Kiều-Lộ (Ô. Phan Đình Tăng TCT). Nhiệm-sở đầu-tiên của tôi là Phó Ty CC Cảnh-Thờ (Trưởng-Ty Trưởng Thành Khán, Trưởng Khu Huỳnh Văn Phòng, Nguyễn Văn Bảnh Trưởng Phòng Kỹ-Thuật Khu), 59-60. Các nhiệm-sở kế-tiếp là: Trưởng-Ty CC Chương-Thiện (1962-63, Trưởng Khu Huỳnh Văn Phòng, Pleiku (63-65, Trưởng - Khu Phan Văn Lâm), Dalat - Tuyên-Dục (65-68, Trưởng-Khu Nguyễn Xuân Mộng), Phước-Tuy (68-73, Trưởng-Khu Nguyễn Văn Bảnh), Trưởng Phân Khu Kiều-Lộ 41, (73-75, Trg Khu Kiều-Lộ 4, Nguyễn Văn Bảnh).

Sau 16 năm làm việc, tưởng chừng như đã trả lại các Thầy tất-cả chủ-nghĩa rồi. Khi bỏ xứ chạy nạn Cộng-sản sang đây, bị bắt-buộc phải học lại để thi hành-nghề Kỹ-sư, tôi lại phải cấp sách đi học lại, để thi EIT và PE. Mấy tuần lễ đầu đi học cũng chán ngán mệt-mỏi lắm, nhưng không có cách nào hơn vì phải đậu EIT mới vô ngạch công-chức của City được. Hồi chưa đi học lại, mình cứ lo âu là học không vô nữa vì bỏ sách vở quá lâu và cũng vì lúc đó cũng 41 tuổi rồi. Rất may, khi vào học lại, từ từ nhớ lại những gì đã học ở Trường ĐCĐC và kinh-nghiệm trong thời-gian đi làm việc (Nhìn lại danh-sách các Thầy mới thấy sao mình học nhiều thế, hồi đó mỗi tuần lễ trung-bình học tới 40 giờ). Những môn căn-bản Quý Thầy đã dạy bảy giờ mới thấy quý lắm sao! Và nhớ đó mà tôi đậu EIT ngay lần thi đầu tiên tháng 11/75, trước sự ngạc-nhiên của Ô. Giám-Đốc KL của City. Kể đó, tôi thi đậu PE vào thg 4/76. Kết-quả tốt-đẹp trong 2 kỳ thi này là hoàn-toàn nhờ những điều học hỏi trong Trường ĐCĐCVN, Refresher Courses tại University ở đây chỉ giúp tôi về danh-tư chuyên-môn, về đôn-vị đo-lường Mỹ và về cách-thức thi mã thối. Sau khi có PE, chức-vụ của tôi tại City dần vững-vàng rồi, tôi có-thể tã tã ngồi xem TV mỗi đêm để giết thì-giờ, hoặc đi du-nghoạn hay câu cá bắt cua cuối tuần 1

cách thanh-thối. Tuy-nhiên, tôi đã nhớ đến câu (không hiểu của Thầy nào): "Life is short, do not kill time, use it!". Hơn nữa, nhân-thức cần-thiết phải có cấp bằng Mỹ để đề-dăng chỉ-huy các kỹ-sư Mỹ dưới quyền, tôi ghi danh học Graduate School lớp đêm. Đồng thời nhờ có PE tôi được đi dạy tại Junior College về Engineering từ năm 1977, khi đó trg lúng tôi chỉ có duy nhất bằng Kỹ-sư CC VN do Trung-Tâm Quốc-Gia Kỹ-Thuật Phú-Thọ cấp. Cuối năm 1977, tôi đậu MS. Cung may, Ngay lúc đó Chính-phủ Liên-Bang thông-báo cấp 30 học-bổng cho SV toàn quốc theo học Ph.D. Tôi nộp đơn xin và được chấp-thuận Fellowship của National Highway Institute. Thế rồi... rờn-rả từ năm 1978 đến nay, đêm nào nếu không đi học là đi dạy, không có đêm nào tôi về đến nhà trước 9 giờ đêm. Vì vậy mà anh em ở đây nói rất đúng là: công của tôi có 1 công cộng của Bà Xá tôi đến 2. Sau khi hội đủ 5 điều-kiện: các môn học bắt-buộc của chương-trình, kinh-nghiệm dạy, 2 ngoại ngữ (tôi lấy Pháp và Spanish), qua kỳ thi sát hạch tổng-quát trước Hội-đồng để được chấp-thuận là ứng-viên Ph.D. (Ph.D. Candidate), và cuối cùng là luận-án đệ-trình trước Hội-đồng Giáo-sư sau 2 năm trời nghiên-cứu, tôi ra trường ngày 15 Tháng 5, 1982.

Rất nhiều AH hỏi tôi: "Ê, thì-giờ đầu mà mà làm đủ vậy, nghe nói mày nhiều nghề lắm mà?". Để anh em khỏi "thức mềc", tôi xin thưa rõ ràng ra đây, ngoài nghề chánh là kỹ-sư đồ-ảnh (Design Engineer) của City, tôi còn có các nghề tay trái như sau:

- President, LE ENGINEERING, Inc.
- Real Estate Agent,
- Tax Preparer